

Väljaandja:	Eesti Panga President
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	27.03.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2024
Avaldamismärge:	RT I, 24.03.2023, 2

Makseteenuse ja sularaharingluse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded

Vastu võetud 13.07.2018 nr 7
[RT I, 19.07.2018, 2](#)
jõustumine 22.07.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
01.03.2019	RT I, 05.03.2019, 17	08.03.2019
17.03.2023	RT I, 24.03.2023, 1	27.03.2023

Määrus kehtestatakse [hädaolukorra seaduse](#) § 37 lõike 2 ning [krediidiasutuste seaduse](#) § 3 lõike 3 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse makseteenuse ja sularaharingluse kui elutähtsate teenuste (edaspidi ühiselt *elutähtis teenus*) kirjeldus ja nende toimepidevuse nõuded ning elutähtsa teenuse osutajate loetelu.

(2) Määruses sätestatakse nõuded elutähtsa teenuse tasemele ja teenuse osutamise valmisolekule ning meetmed elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks. Samuti sätestatakse elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga, ning hädaolukorrast või selle ohust teavitamise korraldus.

§ 2. Elutähtsa teenuse osutajad

(1) Elutähtsa teenuse osutajad (edaspidi *teenuseosutaja*) on:

- 1) AS SEB Pank;
- 2) Swedbank AS;
- 3) Luminor Bank AS;
- 4) AS LHV Pank;

[[RT I, 05.03.2019, 17](#)- jõust. 08.03.2019]

5) Coop Pank AS.

[[RT I, 24.03.2023, 1](#)- jõust. 27.03.2023]

(2) Eesti Pank vaatab teenuseosutajate loetelu üle vähemalt üks kord aastas ning vajaduse korral ajakohastab seda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenuseosutaja on kohustatud käesoleva määruse paragrahvi 5 lõikes 2 ning paragrahvides 6, 7 ja 8 sätestatud nõudeid järgima pärast aasta möödumist kuupäevast, mil jõustus tema lisamine elutähtsat teenust osutavate krediidiasutuste ja välisriigi krediidiasutuste filiaalide loetellu.
[[RT I, 24.03.2023, 1](#)- jõust. 27.03.2023]

§ 3. Makseteenused

Elutähtsad makseteenused on teenuseosutaja osutatavad pangasisesed maksed, teenuseosutajate vahelised maksed ja teenuseosutaja osutatavad kaardimaksed.

§ 4. Sularaharinglus

Sularaharinglus kui elutähtis teenus on teenuseosutaja osutatav teenus, mida kasutades saavad kliendid maksekontole sularaha sisse maksta ja maksekontolt sularaha välja võtta.

§ 5. Elutähtsa teenuse katkestuse ennetamise nõuded

(1) Hädaolukorra seaduse § 39 lõikes 1 nimetatud toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani koostamisel ning ennetavate meetmete kavandamisel peab teenuseosutaja arvestama vähemalt järgmiste võimalike ohtudega:

- 1) küberrünnak;
- 2) infosüsteemide ja seadmete rikked;
- 3) terroriakt;
- 4) tulekahju;
- 5) pikaajaline elektrikatkestus;
- 6) telefoniteenuse, mobiiltelefoniteenuse ja andmesideteenuse katkestus;
- 7) tänavarahutus;
- 8) epideemia;
- 9) streik;
- 10) üleujutus.

(2) Teenuseosutaja rakendab elutähtsa teenuse kriitiliste tegevuste toimimiseks vajalike oluliste infosüsteemide ja seadmete toimepidevuse tagamiseks vähemalt järgmiste meetmeid:

- 1) olemas on dubleeritud elektrisisendid eri kaablitrassidest;
- 2) andmesideühendus on dubleeritud eri kaablitrassidest ja dubleeritud on ka andmesideteenuse osutaja;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud dubleerivate ühenduste ümberlülitamine toimub automaatselt;
- 4) olemas on autonoomne elektritoitesüsteem, mis käivitub automaatselt ja tagab sõltumatu elektritoite vähemalt 24 tunniks.

§ 6. Nõuded elutähtsa teenuse tasemele

(1) Teenuseosutaja peab hädaolukorras tagama, et:

- 1) töötab vähemalt 10% sularaha väljastamise punktides;
 - 2) tema enda juures avatud kontode ja teiste teenuseosutajate juures avatud kontode vahel toimivad maksed vähemalt kord arvelduspäeva jooksul;
 - 3) toimivad tema enda või alternatiivsed infosüsteemid ja seadmed ning kolmandate isikutega tehakse koostööd, et toimiksid kaarditehingud;
 - 4) hädaolukorras suudab ta osutada elutähtsaid teenuseid mahus, mis vastab 70%-le asjaomase teenuse keskmisest tehingute arvust tavaolukorras.
- [RT I, 19.07.2018, 2- jõust. 01.07.2020]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud sularaha väljastamise punktide asukohtade valikul arvestab teenuseosutaja punktide geograafilist hajutatust, piirkonna elanike tihedust ja tavapäraseid sularaha väljavõtmise võimalusi.

(3) Teenuseosutaja kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud sularaha väljastamise punktide asukohad Eesti Pangaga.

§ 7. Elutähtsa teenuse katkestuse lubatud kestus

(1) Elutähtsa teenuse katkestus on olukord, kus elutähtsa teenuse osutamise tõrgete tõttu langeb teenuse tehingute arv alla 20% eelneva sarnase perioodi keskmisest tehingute arvust.

(2) Elutähtsa teenuse katkestuse lubatud kestus on kuni 12 tundi.

(3) Teenuseosutaja arvutab hädaolukorra seaduse § 39 lõike 5 alusel kehtestatud määruses nimetatud elutähtsa teenuse katkestuse ulatuse suhtarvu katkenud ja tagasilükatud kliendipöördumiste arvu suhtena kliendipöördumiste koguarvu.

§ 8. Põhitegevust toetavate teenuste sisseostmise nõuded

(1) Teenuseosutaja põhitegevust toetavate teenuste sisseostmine (edaspidi *teenuse sisseostmine*) on olukord, kus hädaolukorra seaduse § 39 lõike 5 alusel kehtestatud määruse kohaselt väljaselgitatud kriitilist tegevust või selle osa täidab väline teenuseosutaja.

(2) Teenuseosutaja ei vabane teenuse sisseostmisel kohustustest ja vastutusest, mis on talle pandud hädaolukorra seadusega ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega.

(3) Hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1 punktides 1, 3, 5, 6 ja 7 nimetatud teenuseid sisse ostes ei tohi elutähtsa teenuse osutamine sõltuda ettevõtetest, kes ei ole elutähtsa teenuse osutajad.

(4) Kui sisse ostetakse hädaolukorra seaduse § 39 lõike 5 alusel kehtestatud määruse järgi kriitiline tegevus, mille kriitilisuse aste on 16 või suurem, peab sisseostetava teenuse osutaja täitma küberturvalisuse seaduse § 7 alusel kehtestatud turvameetmeid.

§ 9. Elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja prioriteedid

(1) Elutähtsa teenuse katkestuse või katkestuse ohu korral käivitab teenuseosutaja olukorra lahendamiseks toimepidevuse plaani taastekavas kirjeldatud tegevused ning kaasab neisse tegevustesse elutähtsa teenuse taastamise ja kasutamise seotud asutused ja isikud.

- (2) Kui võimalik, lähtub teenuseosutaja elutähtsa teenuse taastamisel järgmistest eesmärkidest:
- 1) elutähtis teenus taastatakse esmalt suurema asustustihedusega piirkondades;
 - 2) elutähtis teenus tehakse kättesaadavaks esmajärjekorras teistele elutähtsa teenuste osutajatele.

§ 10. Elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega häirest või katkestusest põhjustatud hädaolukord

(1) Makseteenuste ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukord on pankadevahelise arveldussüsteemi toimepidevuses esinevad mõjuvad ja ulatuslikud häired või pankadevahelise arveldussüsteemi toimimise täielik lakkamine.

(2) Sularaharingluse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukord on sularahaveo mõjuvad ja ulatuslikud häired või sularahavedude täielik lakkamine.

(3) Elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega häirest või katkestusest põhjustatud hädaolukorra lahendamist korraldab Eesti Pank.

§ 11. Elutähtsa teenuse katkestusest teavitamine

(1) Teenuseosutaja teatab elutähtsa teenuse katkestusest, mis kestab ühe tunni või kauem, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust aadressile toimepidevus@eestipank.ee esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmise tööpäeva jooksul. [RT I, 24.03.2023, 1- jõust. 27.03.2023]

- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitust peab sisaldama järgmist teavet:
- 1) katkestuse kestus ja toimumise aeg, sealhulgas kuupäev ja kellaaeg või ajavahemik;
 - 2) sündmuse lühikirjeldus ning teadaolev või oletatav põhjus;
 - 3) teenuse taastamiseks ja teenuse katkestuse mõju vähendamiseks rakendatud ja rakendatavad meetmed;
 - 4) teadaolevad andmed prognoositava kahju kohta, mida teenuse kasutajad saavad;
 - 5) teadaolevad andmed prognoositava mõju kohta elutähtsate teenuste toimepidevusele.

(3) Juhul kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud olukord ei ole lahendatud nelja tunni jooksul või kui elutähtsa teenuse katkemise oht kestab, edastab teenuseosutaja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teabe eelteavitusega esimesel võimalusel, aga täies mahus hiljemalt järgmise tööpäeva jooksul. Eelteavituse vormis edastatakse vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 kirjeldatud teave ning häire prognoositav kestus.

(4) Juhul kui teenuseosutaja edastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 kirjeldatud teabe Eesti Pangale mõne muu õigusakti alusel toimuva teavitamise raames, loetakse käesolevas paragrahvis kirjeldatud teavituskohustus täidetuks.

(5) Juhul kui e-posti teenus ei toimi, teavitab teenuseosutaja Eesti Panka käesoleva paragrahvi lõikes 1 kirjeldatud sündmustest hädaolukorra lahendamise plaanides näidatud kontaktidel.

§ 12. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 13. Määruse jõustumine

Määruse § 6 lõige 1 jõustub 1. juulil 2020.